

ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE

Češi si více odkládají stranou, našetřeno na důchod však nemají a jejich finanční znalosti se nelepší

Praha, 13. 3. 2018 – V indexu finanční gramotnosti, který každoročně měří Česká bankovní asociace (ČBA) dosáhli Češi i tentokrát průměrného výsledku, tj. 56 bodů ze 100. Oproti předchozím letům si však začali více odkládat stranou – finanční rezervu si tvoří téměř tři čtvrtě z nich. Třetina lidí ale neví, jak dlouho by s ní v případě ztráty příjmu vydržela. Na padesát procent Čechů pak netuší, kolik by měli mít naspořeno na důchod. Momentálně nemá přes třetinu Čechů naspořeno nic.

Finanční znalosti Čechů se dlouhodobě nezlepšují – index finanční gramotnosti ČBA dosáhl v letošním roce 56 bodů ze 100, což znamená zvýšení pouze o 1 bod. Znalosti mladších skupin respondentů (18-29 let a 30-44) jsou slabší, než je tomu u starší generace. Tou vůbec nejohroženější skupinou jsou lidé se základním vzděláním nebo s výučním listem. Svými znalostmi dosáhli jen na 50 bodů ze 100 možných.

I přesto, že výuka finanční gramotnosti na středních školách probíhá již od roku 2009 a do rámcových vzdělávacích programů pro základní školy byla zařazena od roku 2013, ve výsledcích respondentů se to zatím neodráží. „Stále platí, že nejlepším učitelem je sám život, navíc těm úplně zásadním postojům a návykům se tak jako tak učíme ve své rodině. I v případě finančního vzdělávání může škola poskytnout jen omezený, byť samozřejmě velmi cenný základ, a je jen na nás, zda ho budeme později ve svém rozhodování využívat,“ upozorňuje Helena Brychová, gestorka pro finanční vzdělávání ČBA.

Dlouhodobě činí Čechům největší problémy praktické otázky, např. výhodnost sazby počítané ročně (p.a.), oproti sazbě počítané měsíčně (p.m.), správně ji dokáže zodpovědět pouze 36 % dotázaných. Tuto znalost přitom využijeme nejen v případě, že si bereme úvěr, ale i pokud chceme vědět, jak výhodně spojíme. Na 56 % dotázaných také netuší, že jejich vklady u tzv. peer-to-peer poskytovatelů půjček nejsou nijak pojištěny. „Peer-to-peer půjčky jsou trendy, ale bezpečnost takových vkladů nelze porovnávat s bankami, u nichž jsou vklady na běžném účtu pojištěny do výše 100 tisíc EUR, resp. ekvivalentu této částky v českých korunách. Finanční prostředky vložené do systému peer-to-peer půjček však nejsou vkladem, nýbrž investicí,“ říká Helena Brychová.

Co je finanční gramotnost?

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

Zdroj: Metodická příručka „Finanční gramotnost ve výuce“ Národního ústavu pro vzdělávání dostupná zde: http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2011/11/Financni_gramotnost_ve_vyuce_definitivni.pdf

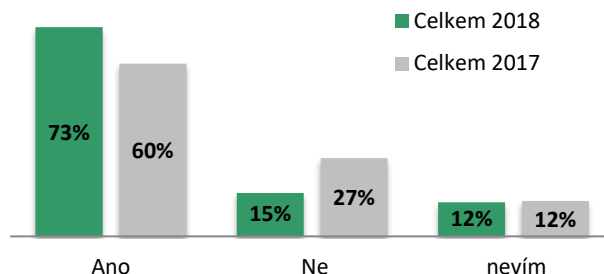
Děláme si více rezervy, jak dlouho vydržíme bez příjmu však nevíme

Z každoročního průzkumu ČBA, jehož součástí je právě i index finanční gramotnosti, ale letos vyplynula i pozitivní zjištění. Podíl lidí, kteří si tvoří finanční rezervy, se oproti roku 2017 zvýšil o 13 % na celkových 73 %. Měsíčně si za tímto účelem Češi v průměru odkládají necelých 5 tisíc korun. „Pravděpodobně to souvisí i s vyššími platy, z nichž jsou lidé schopni si v době dnešní ekonomické konjunktury lépe našetřit. Celkově více si stranou odkládají lidé s vysokoškolským vzděláním,“ komentuje Jana Hamanová, ředitelka průzkumu z agentury SC&C.

Znepokojující však je, že navzdory tomu, že stoupá počet lidí, kteří si finanční rezervy tvoří, třetina jich víceméně netuší, jak dlouho by s těmito prostředky a dalším finančním majetkem vydržela, pokud by přišla o příjem. Češi jsou toho názoru, že by jejich rychlá rezerva měla dosahovat cca 110 tisíc korun. „Doporučujeme odvozovat výši finanční rezervy od výše našich, tedy osobních, či rodinných měsíčních výdajů. Stranou bychom měli mít po ruce alespoň takovou částku, abychom bez příjmu vydrželi v klidu dál žít šest měsíců,“ radí Helena Brychová. Tomuto ideálu se však blíží pouze 15 % Čechů, 28 % by vydrželo od jednoho do tří měsíců.

Máte Vy, Vaše domácnost k dispozici nějaké úspory jako finanční rezervu?

Kolik chceme mít naspořeno na důchod víme, realita je jiná

Češi mají poměrně jasno v tom, že by na důchod chtěli mít naspořeno v průměru asi 1,5 milionu korun. Realita je ale taková, že peníze na stáří moc neřeší – 39 % procent lidí uvedlo, že naspořeno jednoduše nic nemá. Bohužel to platí i o generaci, která je těsně před důchodem, anebo se tomuto věku blíží. Naspořená částka 45 % z oslovených navíc nepřevyšuje 300 tisíc korun. Kolik by ve skutečnosti měli mít naspořeno, neví přes 50 % respondentů. „*Určit jednoznačnou výši, která by platila pro každého, není možné. Měli bychom ale mít určitou představu o tom, jak dlouhá doba nás může čekat a jaké bychom mohli mít ve stáří výdaje. Musíme počítat s tím, že důchod poskytovaný státem pokryje jen to nejnnutnější, na vše ostatní si musíme naspořit sami,*“ upozorňuje Helena Brychová.

ČBA k finančnímu vzdělávání přispívá dlouhodobě

Výsledky našich průzkumů každoročně ukazují, že Češi na tom se svými znalostmi nejsou nejlépe. „*Potvrzuje se, že zvýšení finanční gramotnosti občanů je dlouhodobou záležitostí a je zřejmé, že toto téma nikdy nebudeme moci nechat jen na školách. Pro každého je prvním vzorem přístup k financím ve vlastní rodině. V dospělém věku pak i to, jak s financemi nakládá celá společnost. Z našeho pohledu je proto nutné prohlubovat i motivaci, proč se vzdělávání v oblasti financí věnovat v každém věku, a pokládat nejen otázky, ale nabízet i netradiční možnosti, jak své obzory rozšiřovat,*“ shrnuje Helena Brychová.

Již opakovaně se proto ČBA podílí na tvorbě seriálu Bankovkovi. Jde o sit-com určený pro děti ve věku od 8 do 12 let, který však může pobavit a osvěžit znalosti celé rodiny, jehož druhou řadu natáčí ČT. „*Úspěch loňské první řady nás přesvědčil o tom, že pokud se věci dělají s nadšením a podávají s humorem, může se i finanční gramotnost stát televizní hvězdou,*“ říká s nadsázkou Helena Brychová.

O tom, že tématem osvěty se bankovní sektor zabývá nejen u nás, svědčí i tzv. Evropský týden peněz (European Money Week), což je každoroční iniciativa Evropské bankovní federace, která probíhá právě nyní, a do níž se pravidelně zapojuje i ČBA. Letos je hlavním hitem celoevropská soutěž ve finanční gramotnosti žáků základních škol pod názvem European Money Quiz. Z důvodu jarních prázdnin proběhne české národní kolo soutěže až v týdnu mezi 9. a 13. dubnem. V tuto chvíli se do soutěže mohou jednotlivé třídy přihlašovat na stránkách www.europeanmoneyquiz.cz

O České bankovní asociaci

Česká bankovní asociace vznikla v roce 1990 a je dobrovolným sdružením právnických osob podnikajících v oblasti peněžnictví. V současné době sdružuje 38 členů. Rolí asociace je především zastupovat a prosazovat společné zájmy členů, prezentovat roli a zájmy bankovního sektoru vůči veřejnosti, podílet se na standardizaci postupů v bankovním sektoru a na vytváření odborných zvyklostí, podporovat harmonizaci bankovní legislativy s legislativou Evropské unie a vyvíjet aktivitu v informativní a školící oblasti. ČBA je členem Evropské bankovní federace a EMMI.

Další informace obdržíte na adrese:

Mgr. Monika Petrásková
 Manažerka PR a komunikace
 +420 733 130 282, Petraskova@czech-ba.cz